

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički institut - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica
Tel: 081 206 713 Fax: 081 206 712 Mail: extension-pg@cg.yu

KUKURUZ IZBOR HIBRIDA—POLA RODA

Kvalitetna i ekonomična proizvodnja kukuruza je najvećim dijelom "posljedica" dobrog planiranja, a ne oslanjanja na čistu sreću. Zato, ratari razmišljajte na vrijeme o tome na koji način i kada će te obaviti pripremu zemljišta za sjetvu i koji hibrid će te posijati.

Izboru hibrida treba posvetiti veliku pažnju, jer izbor hibrida na prinos utiče 40%, primijenjena agrotehnika 30-40% a vremenski uslovi 10-20%. Odabrani hibrid treba da bude onaj kome u suštini najbplje odgovaraju uslovi vaše parcele, tj. tip zemljišta, plodnost, mogućnost navodnjavanja itd.

Šta treba znati?

Jako kasni hibridi prinosom prevazilaze ranije hibride a u posljednje vrijeme rani i srednje kasni su im se približili ostvarenim prinosom. Kasni hibridi često ne mogu kvalitetno da sazru što otežava čuvanje zrna i povećava opasnost od bolesti klipa, a jesenja obrada poslije njihove berbe kasni ili se često ne izvede, što za posledicu ima slabo pripremljeno zemljište za ozima žita, njihovo slabije nicanje, ukorjenjavanje a sanim tim i prezimljavanje. Ipak, prinos se povećava kako se povećava i grupa zrenja. Uopštena preporuka bi bila ne sijte samo jedan hibrid.

Nek na vašim parcelama budu zastupljene bar tri grupe zrenja i to:

- rani (FAO 300) 20%
- srednji (FAO 400-500) 40-50%
- kasni (FAO 600-700) 20%

Takođe treba znati da najraniji hibridi sazrijevaju za 60-70 dana a najkasniji za 180 dana. Kod nas je taj raspon sužen od 80-150 dana kod najkasnijih, koji su ujedno i najprinosniji. Zahvaljujući tome najraniji hibridi kod nas se mogu sijati sve do početka jula, a i kasnije ako postoje uslovi za navodnjavanje. Znači, **prvo sijte kasne a zatim rane hibride.**

Izabrani hibrid treba da se odlikuje:

- visokom rodnošću i stabljikom koja se ne lomi
- kvalitetnim zrnom koje u jesen brzo otpušta vodu iz zrna
- dobrom prilagodljivošću na loše uslove
- hibrid koji će sazreti na vrijeme i ostaviti vremena za osnovnu obradu u jesen

Kada i kako sijati?

- ni prerano ali ni prekasno-od 10 aprila(temperatura zemljišta preko 10°)
- na dubini od 3-5 cm. Zrno mora leći na postelju kako bi imalo dodir sa vlagom potrebnu za klijanje
- sijte preporučenu gustinu u sklopu
- povremeno kontrolišite sijačicu tj. gustinu i razmak sjetve.
- prilagodite brzinu rada sijačice zadatom sklopu

Brzinu rada sijačice lako će te utvrditi na sledeći način. Obilježite 50 metara, predjite ih traktorom i mjerite pored.

Izmjereno vrijeme	Brzina kretanja
60 sekundi	3,0 km/ha
50 sekundi	3,6 km/ha
40 sekundi	4,5 km/ha
30 sekundi	6,0 km/ha
25 sekundi	7,5 km/ha
20 sekundi	9,0 km/ha

Kako utvrditi sklop?

Na parceli u fazi 5-6 razvijenih listova izbrojte normalno razvijene biljke, na 14,3 metara u redu i pomnožite sa 1000 i tako će te dobiti broj biljaka po hektaru. Na primjer, ako smo na zadatoj dužini reda izbrojali 60 biljaka to znači da po hektaru imamo 60.000 biljaka. Na kraju , ratari poštuju preporuke gustine sklopa od strane proizvođača jer će te tako imati maksimalni prinos na vašoj šarceli. Pa nek je sa srećom.

Jauković Ivan, dipl. ing. polj.
Stručni saradnik u oblasti ratarstva